

Sortering för att underlätta samverkan mellan geografiskt områdesansvariga aktörer vid samhällsstörningar

- Ett tankepapper**

Resultat från en arbetsgrupp initierad av
Samverkansområdet Geografiskt områdesansvar
(SOGO). Oktober 2018.

Kontakt: Anna Nöjd

MSB dnr 2018-00515

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Mål och syfte	3
1.3 Ingångsvärden	3
2. Sortering: Beskrivning av begreppet	5
3. Erfarenheter från kärnkraftsövningen 2017 (KKÖ-17).....	10
4. Utestående frågeställningar och vägen framåt	11

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Vid mötet för Samverkansområdet Geografiskt Områdesansvar (SOGO) den 2 februari 2017 lyfte länsstyrelserna behovet av att tydliggöra det geografiska områdesansvaret och formerna för samverkan i enlighet med de gemensamma grunderna och Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), och speciellt kopplingen mellan regional och nationell nivå. SKL och lokala representanter framförde att lokal nivå behövde delta i samtalen.¹

Arbetsgruppen som bildades utifrån detta uppdrag benämndes i korthet SOGO AG ISF och bestod av följande representanter från regional och lokal nivå: Ana Norlén, Länsstyrelsen Kalmar (Sydlänen), Ida Johansson, Länsstyrelsen Västerbotten (Nordsam), Thomas Sjödin, Länsstyrelsen Stockholm (ÖSAM), Pia Holmstrand, Karlstad Kommun (kommunrepresentant), och Johanna Hillgren, Medelpads Räddningstjänstförbund (kommunrepresentant). MSB var sammankallande genom samordningsfunktionen och Susanne Axmacher, samt bidrog med sakkunskap om samverkan och ledning enligt gemensamma grunder genom Göran Hagel.

1.2 Mål och syfte

Arbetsgruppens mål har varit att tydliggöra utövningen av samverkan inom ramen för det geografiska områdesansvaret. Vi fick i uppgift att ta fram en generell modell för att synka det samordningsarbetet vertikalt mellan lokal, regional och nationell nivå, exempelvis hur samverkansmöten ska genomföras mellan olika geografiskt områdesansvariga aktörer, och vilka centrala och privata aktörer som bör samverka på vilken nivå. Kvalitetssäkring mellan nivåerna är nödvändig för att undvika felaktigheter, missförstånd och gap mellan nivåerna i hanteringen. De tre geografiska nivåerna, nationell, regional och lokal, har olika förutsättningar för att genomföra inriktning och samordning utifrån de gemensamma grunderna, och arbetsgruppen har därför arbetat fram en generisk modell för sortering som presenteras i detta tankepaper.

1.3 Ingångsvärden

Arbetsgruppen har tagit hänsyn till och byggt vidare på en rad utvecklingsarbeten som de gemensamma grunderna och

---

¹Anteckningar från planeringsmöte 1 2017, SO Geografiskt områdesansvar (SOGO), 2017-02-02, Dnr: MSB 2017-259.

Harmoniseringsuppdraget. *De gemensamma grunderna* togs fram för att ge aktörerna förutsättningar att agera tillsammans på ett strukturerat och likartat sätt.

Några centrala begrepp inom de gemensamma grunderna är *helhetssyn, perspektivförståelse och proaktivitet*. Med en helhetssyn så förstår aktörerna hur en samhällsstörning påverkar hela samhället och dess skyddsvärden, samt känner ansvar för hela hanteringen och förstår vilka behov som finns, vilka effekter olika åtgärder får och vilka prioriteringar som behöver göras även utanför sitt eget ansvarsområde. Detta underlättas genom att se olika perspektiv och behov för att förstå hela skeendet (perspektivförståelse) och att agera proaktivt och ta tidiga initiativ (proaktivitet). En sortering som denna modell förespråkar kan vara ett mycket effektivt verktyg för att säkra proaktivitet och effektiv hantering i samverkan mellan olika aktörer tidigt i ett skeende, men det är viktigt att helhetssyn och perspektivförståelse genomsyrar arbetet.

I och med att sätten att arbeta på skiljer sig åt beroende på en aktörs erfarenhet av krisberedskap, mandat, ansvar och uppgifter, så kommer också olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå att tolka begreppen i de gemensamma grunderna, som Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), på olika vis, och använda dem olika. Det som däremot är gemensamt för alla nivåer är att det är den geografiskt områdesansvariga aktören (det vill säga MSB, Länsstyrelse eller kommun) som är värd för en ISF, och därmed leder arbetet med sortering som det beskrivs nedan.

Det är också viktigt att notera den skillnad på form och förutsättningar som finns för att etablera inriktnings- och samordningsfunktion och ISF-stöd på nationell, regional, och lokal nivå. *På nationell nivå* har MSB i vardagen en operativ stabsrytm med en beredskapslagd Tjänsteman i Beredskap (TiB), en vakthavande samordningsfunktion och en vakthavande analysfunktion som enkelt kan skalas upp för en nationell ISF och ett aktörsgemensamt ISF-stöd om det skulle behövas i en samhällsstörning. På regional och lokal nivå finns idag inte alltid samma strukturella förutsättningar. Vissa aktörer kan sakna Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) eller TiB, och har inte heller samma möjligheter att skala upp. Formerna för sortering, om det äger rum inom ramen för en ISF eller som separat möte/diskussion, kan därför se olika ut också av denna anledning.

Harmoniseringsuppdraget som rapporterades till länsstyrelsernas försvarsdirektörsnätverk den 28 september 2017 inventerade likheter och skillnader i länsstyrelsernas sätt att utöva sitt geografiska områdesansvar. En av de gemensamma nämnare som uppdraget fann var att alla länsstyrelser är ordföranden för en rad olika samverkansföretag för olika aktörer. Dessa i vardagen etablerade strukturer fungerar väl också vid en samhällsstörning då de ofta är flexibla beroende på händelsens karaktär.

På lokal nivå är det kommunen som enligt gemensamma grunder ska stå värd för en ISF, det är dock oklart hur många kommuner som redan har möjlighet att genomföra en ISF eller liknande vid en samhällsstörning. Gemensamt är

dock att kommunerna enligt lagen om extraordinära händelser är ansvariga för samordningen på den lokala nivån men de skiljer sig åt vad gäller samverkansformer, geografisk storlek, vilka risker och sårbarheter som finns i kommunen. Därutöver beror kommunernas hantering mycket på hur respektive länsstyrelse löser samverkan regionalt och lokalt i sina ordinarie samverkansforum.

Det förslag på sortering som presenteras i detta tankepapper kan genomföras oavhängigt vilken form samverkan genomförs i, samverkanskonferens eller liknande, och är tänkt att underlätta informationsflödet och hanteringen av en samhällsstörning mellan de olika nivåerna i krishanteringssystemet. Sortering är ett moment som ska genomföras och som är en del av inriktning och samordning. Detta kan göras i befintliga strukturer och samverkansmöten, eller i ett separat möte. Sorteringen är ett moment i processen som kan användas inom ramen för ISF och ISF-stöd för att lösa ut ansvarsfrågan mellan olika geografiskt områdesansvariga nivåer i hanteringen.

Arbetsgruppen har i detta tankepapper inte specifikt inkluderat perspektivet totalförsvaret och totalförvarsplanering, utan utgått från krisberedskapen. Till stor del kan man förutsätta att liknande arbetssätt behöver tillämpas även under höjd beredskap, men detta tillhör de utestående frågor som presenteras nedan i avsnitt 4: ”Utestående frågor och vägen framåt”.

2. Sortering: Beskrivning av begreppet

Inför planeringen av Kärnkraftsövning 2017 (KKÖ-17)², identifierade de berörda länsstyrelserna och MSB att större nationella samverkanskonferenser som samlar en stor krets aktörer inte alltid är ett bra forum för att i detalj sortera åtgärder och att mellan geografiskt områdesansvariga myndigheter bestämma hur man kan hantera en samhällsstörning. Därför tog man initialt fram idén om ett separat möte mellan MSB och länsstyrelser (geografiskt områdesansvariga) tidigt i en händelse för att kunna diskutera ansvarsfördelning och hantering mellan regional och nationell nivå.

Arbetsgruppen identifierade också att det generellt fanns ett behov hos aktörerna att tidigt i ett händelseskeende klargöra och strukturera ansvarsfördelning mellan olika geografiskt områdesansvariga nivåer, en så kallad sortering. Denna sortering kan behövas mellan alla nivåer, nationell,

---

² En arbetsgrupp med Sydlänen ledd av Länsstyrelsen Kronoberg med stöd från Länsstyrelsen Kalmar.

regional och lokal, och se olika ut beroende på en rad olika faktorer, exempelvis vilken samhällsstörning som är aktuell och hur allvarlig och komplex den bedöms vara, samt hur många aktörer som är påverkade. Sortering kan således ske med ett enkelt telefonsamtal mellan två aktörer vid en mindre samhällsstörning, och i form av strukturerade möten vid större händelse med fler påverkade geografiskt områdesansvariga aktörer.

Syfte med sortering

Sortering ska ske så tidigt som möjligt i en (större) händelse och syftar till att klargöra ansvarsfördelning vertikalt mellan aktörer på olika nivåer som ansvarar för att driva aktörsgemensam hantering (exempelvis två geografiskt områdesansvariga nivåer), samt att strukturera upp så att hanteringen av händelsen i sin helhet blir effektivare. Man kan i mötet tydliggöra vilka gemensamma frågor som ska hanteras på vilken nivå och av vem, samt ge underlag och lyfta frågor till en överliggande nivå (nationell eller regional nivå) för att få bättre stöd till hanteringen. Sorteringen kan också underlätta samverkan med övriga aktörer, som sektorsmyndigheter och frivilligorganisationer, då man kan komma överens om på vilken nivå, regional, nationell eller lokal som olika delar av dessa aktörer bäst ska samverka för att kunna bidra till hanteringen.

Det är viktigt att komma ihåg att en sortering inte ska lösa själva sakfrågorna utan endast tydliggöra på vilken nivå de ska hanteras, av vilka och vem som ska leda det arbetet. Om sorteringen äger rum i form av ett möte (för förslag på en agenda för ett sådant möte, se bilaga 1), så ska inte detta ses som en ersättning för att etablera en ISF och ett ISF-stöd. Sorteringen är endast ett moment i processen som kan användas som ett komplement för att lösa ansvarsfrågan i hanteringen.

Ett sorteringsmöte är ett skede i helhetsmetoden som beskrivs i de gemensamma grunderna. Helhetsmetoden bör därför ligga till grund till ett sorteringsmöte som detta, som kan utgöra ett "förmöte" inför ISF, med ett begränsat antal aktörer som har geografiskt områdesansvar. Sorteringsmötet bör ta hänsyn till att tidsaspekten är olika mellan olika nivåer och bör inte tappa fokus på inriktning och samordning för att få så stor effekt som möjligt.

Vid en sortering kan struktur och tidsplan sättas upp för hur problemen ska lösas och analyseras vidare, inklusive vilka samverkansfora som ska användas, samt vilken geografiskt områdesansvarig aktör som ska vara ansvarig och involveras i vilket arbete. Exempelvis: Vem ska svara på vilka frågor? Ska en arbetsgrupp tillsättas med vissa aktörer? Vem sammankallar till det? Vem är ansvarig för att hantera vilken fråga? Vilka samverkansfora ska vi kalla sektorsmyndigheter och övriga centrala aktörer till? Kan vi dela ut arbetsuppgifter bland aktörer? Hur följs detta upp? Vilka frågor lyfter vi i ett större forum (exempelvis en samverkanskonferens eller ISF)? Vilka frågor behöver tittas på närmare (exempelvis med en analys från ett ISF-stöd)?

Resultatet från sorteringen blir därmed en kartbild/matris över hur de geografiskt områdesansvariga aktörerna och de olika områdesansvariga inriktar sin verksamhet i relation till varandra. Detta kan handla om olika övergripande inriktning på verksamhet, tidsperspektiv i analys och lägesbild, rapportering, operativ rytm, etc. Kartbilden kan därmed utgöra ett underlag till en eventuell ISF eller samverkanskonferens, det vill säga utgör ingångsvärden för att utforma agenda, problemställningar och deltagande aktörer vid ett sådant möte som samlar en bredare krets aktörer. Sorteringen lägger då också en grund för att en sådan samverkanskonferens/ISF kan ha ett tydligare syfte och genomföras mer effektivt, då ansvarsfördelning och struktur för hanteringen mellan nivåerna redan är förberedd. Dessa moment kan också med fördel skrivas in i förberedda rutiner för hantering, och bör tas med i planering inför hantering av en samhällsstörning. Om ett ISF-stöd finns aktiverat så kan detta vara ett stöd till exempelvis TiB/ISK i att förbereda och genomföra sortering.

Deltagare och förberedelser

I samverkan mellan två nivåer (nationell/regional, eller regional/lokal) bör sorteringsmötet ske med en snäv krets berörda geografiskt områdesansvariga aktörer vid begynnelsen av en händelse. Det kan även finnas tillfällen när det är mest praktiskt och effektivt att ha alla tre geografiskt områdesansvariga nivåer representerade samtidigt, exempelvis vid en begränsad regional eller lokal händelse, som får efterverkningar upp på, eller kräver stöd från, nationell nivå.

Alla aktörer kan begära att ett sorteringsmöte ska hållas, men i enlighet med de gemensamma grunderna, där det är den geografiskt områdesansvariga aktören som är värd för en ISF, är det en geografiskt områdesansvarig³ som är ordförande om sorteringen äger rum i form av ett möte, och deltagare är geografiskt områdesansvariga vid den lägre nivån⁴. Vid behov deltar enstaka centrala myndigheter, exempelvis om viss expertkunskap behövs.

Ordföranden kallar till sorteringsmötet och driver den aktörsgemensamma hanteringen framåt. Det är viktigt att syftet med mötet framgår av kallelsen/inbjudan, samt vad som krävs av deltagarna, vilken funktion/beslutsfattande nivå från aktörerna som ska delta och vilka eventuella förberedande åtgärder som ska vidtas. Beroende på vilken situation som ska hanteras och vilket tidsperspektiv man har kan aktörerna inför mötet leverera in lägesbild, frågor som ska lösas ut vid mötet, olika problemområden, behov av stöd, etc. Detta kan leda till ett mer effektivt möte, men i vissa situationer kan det vara svårt att ha tid att förbereda sådana frågor, varför de i så fall får levereras vid sorteringsmötet.

---

³ Exempelvis MSB på nationell nivå eller länsstyrelse på regional nivå.

⁴ Exempelvis länsstyrelser på regional nivå och kommuner på lokal nivå.

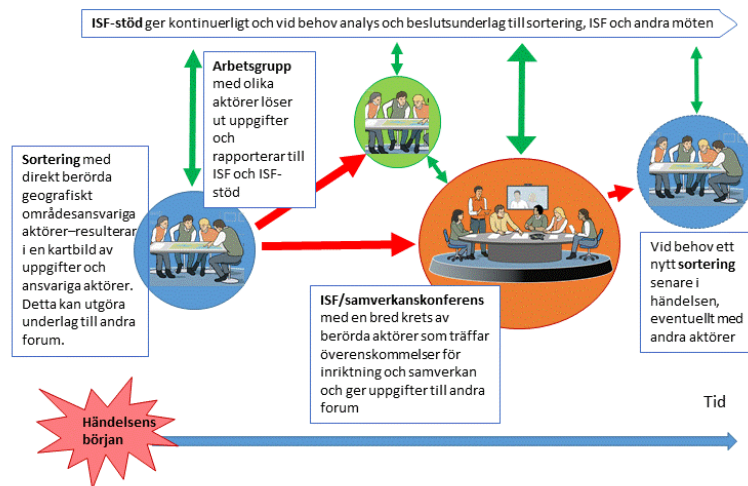

Bild 1: Ett möjligt scenario med sorteringsmöte i relation till arbetsgruppsmöten och ISF/samverkanskonferens vid en samhällsstörning

Agenda och förhållningssätt

Sortering är ett moment som ska genomföras och som är en del av det befintliga arbetet att uppnå inriktning och samordning. Detta kan vara en del av befintliga strukturer och samverkansmöten, eller genomföras i ett separat möte. Ett sorteringsmöte kan stå för sig själv eller leda till efterföljande konferenser/ISF eller arbetsgruppsmöten, samt vara ett moment inom ramen för, och också kunna utnyttja resurserna inom en ISF och ett ISF-stöd. Vid större och tidsmässigt mer utdragna händelser kan det behövas återkommande avstämningar eller möten för sortering för att klargöra ansvarsfördelning och strukturera hantering.

Frågor som ska sorteras och därmed agendan för ett sorteringsmöte behöver anpassas utifrån behov. Vid mindre omfattande händelser kan sortering äga rum vid en samverkanskonferens/ISF. En sortering kan även äga rum inom ramen för ISF-stödets arbete, om ISF-stödet har sett att en sådan är nödvändig. Det är dock viktigt att främst berörda geografiskt områdesansvariga aktörer deltar vid en sortering, som specificerats ovan, för att sorteringen ska kunna genomföras effektivt. Enstaka övriga myndigheter kan dock delta om behov finns, exempelvis av viss expertkunskap.

För ett förslag på enkel agenda för ett sorteringsmöte, se bilaga 1.

Det är viktigt att kriskommunikation är ett integrerat perspektiv i hanteringen, det vill säga att kriskommunikation som ämne berörs på dessa möten liksom andra frågor som det bör samordnas kring, och inte behandlas i ett separat spår, åtminstone inte initialt. Arbetsmöten och fördjupningar kring kommunikationsfrågor, som att arbeta fram samordnade budskap eller frågor och svar kan dock hållas vid behov.

Det rekommenderas att förhållningssättet till sorteringen är prestigelöst, både för ordföranden och deltagande aktörer. Vid ett sorteringsmöte i ett tidigt skede av en samhällsstörning kan det vara svårt att få hela bilden av en situationen, och fokus bör ligga på att ge så goda förutsättningar för hanteringen som möjligt, vilket i ett tidspressat och otydligt scenario kan innebära att man endast lyfter de viktigaste frågorna som ska behandlas och sammanställer dem. Det är viktigt att ha realistiska förväntningar, både från nationell, regional och lokal nivå, om vad ett sorteringsmöte kan resultera i. Dessutom rekommenderas att mötet utformas så att deltagarna har möjlighet att aktivt bidra och kan diskutera svåra frågor tillsammans. Detta kan kräva att man begränsar antalet representanter från varje aktör.

Sortering och övrig hantering

En sortering kan ta formen som ett förmöte till en större samverkanskonferens eller ISF som exempelvis har syftet att utifrån aktuell lägesbild komma överens om gemensam inriktning och samordning. Deltagande aktörer är då en bredare krets än vid sorteringen: Direkt och indirekt berörda aktörer, geografiskt områdesansvariga, centrala myndigheter och andra aktörer. Inför en ISF stödjer ett ISF-stöd med att ta fram underlag och analys, där ingångsvärden från sorteringen kan ingå.

En sortering kan också leda till arbetsgruppsmöten, det vill säga att några aktörer samlas för att titta närmare på/lösa en viss frågeställning och sedan rapportera tillbaka till ISF och ISF-stöd, eller gruppen aktörer som samlades vid sorteringsmötet (se bild 1 ovan). Ett exempel på detta förfarande var under flyktingsituationen hösten 2015 då arbetsgrupper bildades på nationell nivå utifrån olika tematiska spår i takt med att frågeställningar uppstod, som boende, ensamkommande, och hälso- och sjukvård. Däremot så saknades en kartbild över samverkan och hantering under flyktingsituationen, vilket gjorde att det var svårt för inblandade aktörer att få en överblick över vilka arbetsgrupper som arbetade med olika frågor. Ett eller flera sorteringsmöten under händelsen hade kunnat leda till en sådan kartbild som hade underlättat samverkan och hantering. En sådan kartbild kan med fördel på enklaste sätt delas till alla berörda aktörer, exempelvis genom WIS.

Tidsspannet mellan en sortering och efterföljande möten kan förstås variera från en timme till en eller flera dagar beroende på hur tidkritisk och allvarlig händelsen är. För att vara mest effektiv ska en första sortering dock ske så snart som möjligt i skeendet.

3. Erfarenheter från kärnkraftsövningen 2017 (KKÖ-17)

För att öka aktörernas förmåga att hantera konsekvenserna av en kärnteknisk olycka vid Oskarshamns kärnkraftverk anordnade Länsstyrelsen i Kalmar län en regional kärnkraftsövning hösten 2017. För att säkra nationell samordning och öva modellen med sorteringsmöte deltog MSB i simuleringsövningen den 28-29 november.

Inför sorteringsmötet som MSB kallade till övningens första dag uppmanades de inbjudna aktörerna (de berörda länsstyrelserna) att rapportera in behov av stöd, samverkansbehov och problemställningar som behövde lösas ut gemensamt, i en förberedd händelse i WIS.⁵

Syftet med sorteringsmötet formulerades som ”att tydliggöra vilka gemensamma frågor som ska hanteras på nationell nivå samt att fördela ansvar och uppgifter för det fortsatta arbetet inom respektive område.” Tack vare de inrapporterade frågeställningarna, så kunde MSB:s samordningsfunktion och analysfunktion i förväg ta fram ett förslag på inriktning för hanteringen som kunde presenteras, diskuteras och godkännas på sorteringsmötet. Resultatet blev att MSB delade in problemställningarna i tematiska områden för fortsatt hantering som senare publicerades i WIS, där länsstyrelserna utifrån behov kunde nominera in personer för att arbeta med dessa tematiska grupperingar.

Under övningen visade sig sorteringsmötet vara ett effektivt sätt att tidigt strukturera upp hanteringen på regional och nationell nivå och på så sätt tydliggöra vilken aktör (i detta fall vilken länsstyrelse) som skulle arbeta med vilken sakfråga. Övriga relevanta erfarenheter från övningen kan sammanfattas enligt följande:

- Nationell nivå (MSB) måste bli tydligare i sin informationsdelning till regional nivå och övriga aktörer om planerade och genomförda aktiviteter, och gärna delge en bild över processen och stabsrytm i exempelvis WIS. Detta skulle innebära större förståelse hos övriga aktörer vad som genomförs på nationell nivå.
- Nationell nivå måste tydligare återkoppla inkomna förfrågningar och hanterade problemställningar.
- Hanteringen av sorteringsmöte kräver mer resurser från nationell nivå än enbart nationella samverkanskonferenser, och detta måste planeras.

---

⁵ ”Övning KKÖ-17 MSB Samverkan”

Exempelvis är uppdelning i tematiska spår strukturellt bra, men det kräver personer som bemannar upp varje enskilt spår från MSB:s sida, vilket i en långvarig händelse betyder resursförstärkning i högre grad.

- Vid en stor händelse som kärnteknisk olycka är det viktigt att inte glömma informationsbehovet nationellt (hos alla länsstyrelser). MSB behöver därför ha förmågan att utöver hanteringen kring sorteringsmöten också kunna genomföra "vanliga" nationella samverkanskonferenser för att sprida information om händelsen/dela lägesbild till övriga, icke direkt drabbade, aktörer.
- Antalet deltagare vid ett sorteringsmöte kan behöva begränsas till en liten skara för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för aktivt deltagande och öppen dialog.

4. Utestående frågeställningar och vägen framåt

Arbetsgruppens förslag på sortering är tänkt som en generisk modell, som kan användas för lokal/regional samordning, likväl som regional/nationell samordning, även om det är främst den senare som har belysts av SOGO AG ISF samt övats. Då modellen med sorteringsmöte efter erfarenheterna från övning KKÖ-17 bedöms vara en bra modell att fortsätta arbeta efter så ser arbetsgruppen att denna idé behöver byggas vidare på och utvecklas, både teoretiskt och praktiskt. Bland annat behöver aktörerna öva sortering vid fler tillfällen på lokal, regional och nationell nivå.

Det finns också en rad frågeställningar som arbetsgruppen inte har haft möjlighet att belysa, men som kompletterar och fördjupar bilden av syfte, mål och innehåll i ett så kallat sorteringsmöte, och i förlängningen i all samverkan vid samhällsstörningar. Dessa behöver ingå i vårt framåtblickande arbete när vi utvecklar och övar modellen vidare, även om modellen kan tillämpas redan nu. Frågor och åtgärder att ta med sig i arbetet framåt är:

Syfte med sorteringsmötet

- Nationell nivå (MSB) behöver bli tydligare ut till andra aktörer hur processen ser ut, om och när man tänker kalla till sorteringsmöte och vad syftet i så fall är. MSB behöver också utveckla sin proaktiva och inriktande roll och tidigt gå in och stödja i en samhällsstörning, inte alltid vänta på begäran från andra aktörer. Här kan sorteringsmöte vara ett sätt att tidigt stödja och inrikta aktörerna.
- På regional nivå behöver länsstyrelserna se över på vilket sätt modellen med sorteringsmöten kan jacka i befintliga samverkansformer i respektive

län. Finns det redan arbetssätt eller mötesformer som syftar till att tydliggöra vilka gemensamma frågor som ska hanteras och av vem inom ett län, eller kan sorteringsmöten vara en fungerande modell att införa?

- Vid händelser som berör bara ett fåtal län, och där man bedömt att stöd från nationell nivå inte behövs, kan länsstyrelserna själva anordna sortering. Det är dock bra att involvera nationell nivå i diskussionen för att säkerställa att nationell nivå är förberedd ifall behov av stöd skulle uppkomma.
- På lokal nivå behövs även kunskap om systemet, om hur samordning sker och varför den är så viktig. Det behövs utbildning i att skapa en kvalitetssäkrad lägesbild och kommunicera denna på rätt sätt. Det behövs utbildning för att leda samverkansmöten med ett ledarskap som skapar tydlighet och som kan se de viktigaste frågorna och finna lösningar på dessa i en samhällsstörning.
- Fortsatt utveckling av modellen behöver samordnas med andra pågående utvecklingsarbeten, exempelvis implementeringen av Gemensamma grunder och Länsstyrelsen Uppsalas uppdrag att ta fram en vägledning för länsstyrelsernas utövande av det geografiska områdesansvaret.

Deltagare och förberedelser

- Hur kan vi göra det kommunala geografiska områdesansvaret kompatibelt med de andra nivåerna i krishanteringssystemet? För en effektiv hantering behöver det finnas kunskap att kunna genomföra inriktning och samordning på lokal nivå, varav en viktig del är att inkludera rätt aktörer, vilket också betyder den samhällsviktiga verksamheten. Vilka ska bidra till den samlade lägesbilden? Vilka ska bidra till hanteringen och anpassa sin verksamhet?
- Hur kan vi säkerställa en kvalitativ uppsamling och behandling av behov i det lokala geografiska området för att rätt frågor ska behandlas på nästa nivå, och att hanteringen ska bli effektiv i hela kedjan upp till nationell nivå om så krävs?

Agenda och förhållningssätt

- Hur kan vi integrera kommunikationsfrågor på ett bra sätt? Hur inkluderar vi dem på ett effektivt sätt på dagordningen vid samverkansmöten?
- Vad ingår i ordföranderollen för ett sorteringsmöte? Hur ska förhållningssättet vara, och vilket mandat har ordföranden?
- Ordföranderollen och dess mandat för att kunna driva den aktörsgemensamma hanteringen på nationell nivå i sorteringsmöten och ISF behöver vidare utvecklas och utformas.
- Deltagarna ska kunna förbereda sig och få förutsättningar för att kunna bidra på bästa sätt, bland annat ska man vara aktivt lyssnande, kritisk

ifrågasättande och och anpassningsbar till mötesgången. Ett inbördes förtroende måste skapas för att kunna lyfta kritiska frågor för att hantera händelsen så effektivt som möjligt.

Sorteringsmötet och övrig hantering

- På nationell nivå behöver rutiner och kravspecifikationer för när nationell ISF ska initieras samt rutiner för sorteringsmöte utvecklas och övas.
- I takt med att länsstyrelserna definierar när och hur de kommer att använda sorteringsmöten så är det också av största vikt att länsstyrelsen stödjer kommunerna på lokal nivå i hur de kan använda sorteringsmöten vid större händelser för att på bästa sätt utföra ett samordningsuppdrag. Också på lokal nivå kan sortering före en kommunal ISF eller andra samverkansformer verka för att frågor ska uppmärksammas och hamna på rätt plats.

Förarbete/sorteringsmöte vid höjd beredskap.

- Sortering kan även utgöra ett moment vid hantering under höjd beredskap, dock ställs då andra krav på deltagande aktörer, både gällande sekretess och säkra kommunikationer, ansvar och mandat. Dessa aspekter bör, likt för samverkanskonferenser och andra möten som syftar till att hantera samhällsstörningar, tas med i totalförsvarsplaneringen.

Bilaga 1: Exempel på agenda för sorteringsmöte

Aktör X bjuder härmed in berörda geografiskt områdesansvariga aktörer till sorteringsmöte med anledning av händelse Y

Syfte

Sorteringsmötet syftar till att tydliggöra vilka gemensamma frågor som ska hanteras samt att fördela ansvar och uppgifter för det fortsatta arbetet inom respektive område.

Före mötet uppmanas aktörerna att rapportera in:

- behov av stöd,
- samverkansbehov
- problemställningar som behöver lösas ut gemensamt.

Rapporteringen görs i WIS-händelsen: "Samverkan händelse Y" senast kl...

Deltagande

Varje aktör deltar med TiB eller motsvarande samt eventuell kommunikatör.

Agenda

1. Upprop
2. Ordföranden sammanfattar lägesbilden och vad som är skyddsvärt och redovisar problemställningar som inkommit
  - a. Frågor och tillägg till ordföranden (samtliga)
3. Ordföranden presenterar förslag på hantering/åtgärder/ansvarsfördelning inom angivna problemområden
4. Frågor och tillägg till ordförandens förslag.
  - a. Geografiskt områdesansvariga
  - b. Eventuell expert- eller sektorsmyndighet
5. Behov av arbetsmöten med anledning av ovanstående
6. Behov av ev. ISF eller samverkanskonferens
7. Ordföranden sammanfattar kartbilden över ansvarsfördelning och åtgärder och avslutar mötet

Ordföranden för anteckningar och spelar in mötet. Anteckningar och ljudfil läggs i WIS-händelsen "Samverkan händelse Y".